

MŪSŲ LIETUVA

NR. 31 (1357) XXVI 1974 M. RUGPIŪTIS - AGŪSTO 1 D. 70 centavų
R. Juatindiba, 20 Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP. Tel. 273-0338

Plačiajame Pasaulyje

Portugalija

Praėjusį šeštadienį prezidentas Spinoła paskelbė, jog Portugalijos vyriausybė pripažįstanti teisę į pilną nepriklausomybę keletą šimtų metų savo valdytom kolonijoms: Mozambikui, Gvinėjai ir Angolai. Tos kolonijos esančios jau pakankamai subrendusios sudaryt savas vyriausybes ir tvarkytis, kaip nori pačios.

Liovėsi kovos

Po Spinolos kalbos greit liovėsi kovos partizanų su Portugalijos kariuomenės daliniais. Buvę priešai pradėjo bičiuliauti ir drauge išrankioti paslėtas minas keliuose ir kitose strateginėse vietose. Tikrai vienoje kitoje vietovėje dar būta susišaudymų praėjusi pirmadienį

Džiaugsmo eisenos

Lisabonoje ir kitur įvyko didėses eisenos-demonstracijos parodyt žmonių pritarimą valdžios politikai duoti kolonijoms nepriklausomybę ir tuo būdu baigti 11 metų užsitęsusi karą su kolonijų sukilėliais.

IAV.

Atstovų rūmų Teisingumo komisija nuo 1972 metų tyrinėjo prezidento elgesį taip vadinamoje Watergate (Vandens vartų) byloje. Pagaliau praėjusį šeštadienį ir pirnadienį ji nubalsavo, jog prezidentas Niksonas yra nusikaltęs ir todėl reikia užvesti jo iš prezidentūros atstatymo bylą, amerikoniškai tariant „impynchmentą“. Balsavo už impynchmentą ne tik visi demokratų, Niksonui priešingos partijos nariai, bet ir 6 respublikonai, t.y. prezidento partijos atstovai.

Kuo jis kaltas?

Pirmas kaltinimas: Prezidentas Niksonas kliudęs teismo organams atlikti savo darbą surasti tikruosius Watergate kaltininkus. Jis dengėslėpęs nusikaltėlius ir juos gyves Ojuk prezidentas priesiekia

rūpintis, kad krašte būtų vydomi įstatymai ir teisingumas.

Antras kaltinimas: Niksonas piknaudojęs (abusou) konstitucijos jam duotas galias. Jis kartkartėm pažeidęs piliečių konstitucines teises,ėjo prieš įstatymus, nustatantius vykdomosios valdžios įstaigų darbą. Jis pats, ar per savo tarnautojus išnaudojo savo naudai mokesčių valdininkus ir nesumokėjo delių sumų valstybei. Jis nedorai pašinaudojo slaptosios policijos (FBI) tarnyba savo reikalams, ir, pažeisdamas kitų piliečių teises, leisdamas policijai elektroniniais aparatais klausytis piliečių pasikalbėjimų telefonais. Prezidentūroje pačioje jis sudarė šnipinėjimo būrij savo valdininkams sekti ir juos apmokėjo rinkimų kampanijai priklausančiais pinigais. Prezidentas elgėsis visai priešingai, negu tauta tikisi iš savo prezidentų. Jis griovė konstitucinę valdžios santvarką žalodamas įstatymus ir teisingumą, aiškiai nesiskaitydamas su Amerikos piliečiais.

„Už visą savo tokį elgesį Niksonas yra vertas būt apkaltintas, teisiamas ir atstatomas iš savo pareigų.“

Kas balsavo?

Už tokį nutarimą balsavo 27 demokratai ir 6 iš 17 respublikonų. Laikraštininkai pranešė, kad po nubalsavimo keletas atstovų verkė. Tai yra tik antras atsitikimas Amerikos istorijoje per kone 200 metų, kad būtų užvedama byla prezidentui pašalinti. Be abejo tai sudaro rimtą politinę ir konstitucinę krašto krizę.

Kas toliau?

Teisingumo komisija paruos kaltinamuosius punktus ir juos pateiks atstovų rūmams. Čia bus diskusijos ir balsavimai. Pakaks vieno balso persvaros priimti ar atmesti tą komisijos rekomendaciją.

Jei kongresas-atstovų rūmai komisijos sprendimą priims, tai tada visa byla bus atiduota Amerikos senatui. Jis tuo atveju bus aukščiausias teisėjas. Reikia trijų ketvirtdalių balsų Niksonui iš prezidento kėdės išmesti.

SUNKUS LIETUVIŲ GYVENIMAS PAVERGTOJE TĒVYNEJE

Pasakoja rusų komunistų kankinys Jonas Kreivėnas

Jonas Kreivėnas, Sibiro tremtinys, neseniai atvykęs į Ameriką ir apie kurio pergyvenimus plačiai rašė amerikiečių spauda, yra sustojęs Clevelande pas savo seserį Albiną Smelstoriene. Š.m. gegužės 14 d., lydimas Albinos Smelstoriene ir Angelės Staškuvienės apsilankė Dirvos redakcijoje, susipažino su tarnautojais ir į svečių knygą įrašė linkėjimus Dirvai stiprėti. Nuotraukoje iš kairės: A. Smelstoriene, J. Kreivėnas ir A. Staškuvienė.

Kada visa tai, ką pats išgyvenau, paliko toli praeityje, kalbėjo J. Kreivėnas, kažkaip negaliu išsivaizduoti, jog tai buvo tikrenybė, kad šiandien esu su jumis, likęs vienai vienas iš galbūt daugiau nei du ar trys tūkstančiai mano likimo draugų. Ką aš ir mes iškentėjome, neįmanoma nei aprašyti nei apsaityti. Per šešiolika metų nesutikau nė vieno lietuvių rusiškajame pragare. Negirdėjau ir negalėjau pats prakalbėti lietuviškai, nebent meldamasis ar savo kankintojus keikdamas. Bet iš daugybės sutiktų kitataučių girdėjau, kad milžiniškuose plotuose, nusidriekiančiuose nuo europinės šiaurės, kur žiauriausiose klimatinėse sąlygose išvergavau aštuoneris metus, iki tolimųjų Sibiro rytų, vi surkentėjo, vargo, laisvės viltimi gyveno ir jos nesulaukę mirė mūsų žmonės - be kaltės ir reismo nubausti ir be pasigailėjimo negrižtamai iš savo krašto išstremti lietuviai.

Judrus, sąmojingas, bent pora dešimčių metų atrodas jaunesniu negu iš tikrųjų, sklandžiai mintį vesdamas, vaizdžiai perduodamas savo išgyvenimų ir paskutinius okup. Lietuvos gyvenimo fragmentus, lygiai tiksliai prisimindamas jau čia sutik

tų žmonių pavardes, J. Kreivėnas pasidžiaugė laime, partirta pasiekus savo šeimą, gimines ir apskritai laisvajame krašte išikūrusius bei gražiai susiorganizavusius lietuvius. Perduodu jums tėvynėje pasilikusiųjų nuosirdų troškimą, kalbojo jis susirinkusiems: būkite vieningi ir darykite visa, kas lengvina jų dalią ir artina Lietuvai laisvę. Ne tiek svarbu, kas tą ar kitą padarė, daug svarbiau kad jus, laisvai galėdami susižinoti su didžiąją politiką lemiančiais žmonėmis ar tarptautinėmis organizacijomis, visur ir visa da kalbėtumėte pavergtųjų lietuvių vardu, siektumėte jiems laisvės, kuri kitiems dalijama, bet mūsų žmonėms atimta ir nesiruošiamas be stebuklo gražinti.

Atsakinėjo į klausimus

Kad nesusidarytų įspūdis, jog jo pranešimas iš anksto išmuktas ir kaip plokštelė kartojamas, J. Kreivėnas prašė klausti jį, kas pobuvio dalyvius domina, o jis pasistengsi iš savo kalnimo, vėliau sekusios tremties ir pagaliau paskutinių aštuonerių metų gyvenimo okupuotoje Lietuvoje patirties atsakyti. Čia pat pasipyle klausimai, pradedant prieš dvejis metus Kaune įvykusiomis laisvės demonstracijomis.

Nukelta

SUNKUS GYVENIMAS IŠ PSL

jomis, kada tragiškai pasi-
aukojo Romas Kalanta, bai-
giant kasdienio gyvenimo
rūpesčius. Jo atsakymai
buvo tiesūs ir aiškūs, didele
dalimi patvirtindami, jog
mūsų turimos informacijos
apie nūdienę Lietuvą yra
tikslios, gausios ir teisin-
gos. Jos neatrodo tokios tik
tiems, kurie tiesiogiai ar ne-
tiesiogiai talkina okupantų
pastangoms užgniaužti tie-
są.

Porai valandų keičiantis
klausimams ir atsakymams,
iš J. Kreivėno sužinojome,
jog dabar Lietuvoje laiko-
ma, kad senesnioji karta
priešinusis komunizmui kaip
ją asmeniškai neteisėtai nu-
skriaudusiai sistemai, esanti
sunaikinta. Senesnio am-
žiaus žmonių tėra labai reta
ir maža. Vyrauja jaunimas
ir vidutinio amžiaus karta,
augusi ir brendusi okupaci-
jos sąlygose. Jai tenka at-
laikyti naujasis etapas – at-
sisipirti rusinifnui, kuris skie-
pijamas visais būdais ir vals-
tybinio masto priemonė-
mis. Rusų privilegijavimas
ir lietuvių degradavimas
praktiškame gyvenime jau-
čiamas kiekviename žings-
nyje ir kiekvienoje srityje.
Kuriama nauja pramonė – at-
gabunami rusai kolonistai.
Kariuomenės milžiniški kie-
kiai Lietuvoje, tačiau po Ka-
lantos susideginimo lietu-
viai, mobilizuoti kariuome-
nėn, išsiunčiami į Rusijos gi-
lumą iki paskutinio. Lie-
tuvoje karinę prievolę atlikę
rusai ne tik negrižta, iš kur
atvykę, bet pasilieka Lietu-
voje ir čia atsigabena visą
gausią savo giminę. Lietuvis
turi įrodyti, jog jis išdirbo
penkeris metus mieste, kad
gautų teisę į buto leidimą.
Tuo tarpu rusams tatau du-
dama be eilės ir iš pat
pirmos dienos. Tautybių
santykiavimas aštrėja. Jo
negali sušvelninti nei visa-
galė komunistų partija, nei
komunistinė mokykla, nei
pagaliau išsišakojusios ateis-
tinės pastangos. Absoliuti-
nė jaunimo dalis yra svei-
ka, kūrybinga, tautiškai są-
moninga ir atspari.

Kalantai susideginus

Tokioje dvasioje buvo ne-
išvengiamas ir Kalantos
mirties bei laidotuvių metu
išsiveržimas į gatves su šū-
kiais, reikalaujančiais Lietu-
vai laisvės. Kaunas tuo-
met buvo apsuptas. Susisie-
kimas ir susižinojimas her-
metiškai nutrauktas. Iš toli-

PAVERGTOJ LIETUVOJ

mų distancijų sugabenta ka-
riuomenė su sunkiaisiais pa-
būklais. Demonstrantai, ku-
rie ir nesitikėjo pergalės
buvo sugaudyti, sužaloti, įka-
linti, be teismo nubausti.
Daugiau nei šimtas dingo be
žinios. Įtariamieji šimtais
išmėtyti iš universitetinių
bendrabučių – jiems užkirs-
tas kelias į mokslą.

Lietuviams mokslas sten-
giamasi ir kitais būdais su-
trukdyti. Studijuoti tepri-
imami stropiausiai atrinkti
ir išbandyti komjaunuoliai.
Mažiau patikimi, nors ir
baigę aukštąsias mokyklas,
darbui siunčiami arba į pro-
vincijos užkampius arba į
svetimus Rusijos kraštus.
Komunistų partijoje esą pa-
kankamai šviesuolių ar žmo-
nių su aukštuoju mokslu.
Pradėta akcija partijon su-
traukti tamsų ir paklusnu-
jų elementą, kuris lengviau
palenkiamas rusinimo poli-
tikai be atodairos vykdy-
ti.

Pagerėjo ir trūksta

Paviršutinis gyvenimo
vaizdas gerokai pakitęs nuo
to, kuris buvo nepriklausom-
ybės laikotarpio pabaigoje.
Išplėstas ir pagerintas
kelių tinklas, sukurta daug
naujų pramonės įmonių. Bet
tatau yra ne rusų, o lietuvių
nuopelnas, kurie visomis iš-
galėmis stengiasi savo kraš-
tą, ne kažkokią tarybinę
respubliką, turtinti, puošti
ir gerinti, nors didžioji paga-
mintų gėrybių dalis išgaba-
nama iš Lietuvos, paliekant
gal tik dešimtadalį gamy-
bos vietoje, nors dirbantie-
siems teišmokamas tik elge-
tiškas atlyginimas, skati-
nant ir jo dalį paaukoti di-
džios tėvynės statybai. To-
dėl nenuostabu, jog visko
trūksta, kas reikalinga kas-
dieniam gyvenimui, nebent
būtumei tiek lamingas, kad
nujaustumei, kada atsistoti į
eilę prieš atgabentų prekių
išpardavimą ir toliau stovin-
tiems pranešama ateiti kitą
kartą, bet nenurodant kada.
Netrūksta tik degtinės, duo-
nos ir iš dalies druskos.

Lankymasis Lietuvoje

Apsilankymo kelionės į
okupuotą Lietuvą ir iš jos
tvarkomos taip, kaip rusams
naudingiau. Išvykti pas gi-
mines ar pažįstamus Ameri-
kon teleidžia tik tuos, kurie
yra stropiai atrinkti, atitin-
kamai apmokyti ir pasiža-

da atlikti tam tikrus patar-
navimus. Atvykusieji tegali
Lietuvoje praleisti tik pen-
kias dienas, bet ir jų me-
tu trukdoma susitikti su ar-
timaisiais Lietuvoje, nes
pvz. iš kolchozų niekas neiš-
leidžiamas darbo dienų me-
tu, gi savaitgaliais, kada kol-
chozininkai gali atvykti Vil-
niun, ekskursantai išgabena-
mi į Druskininkus ar kur ki-
tur. Rusams svarbu ne
patarnavimas atvykusiems,
bet iš jų pasipinigavimas.
Dolerius vilioja visais bū-
dais, tai kursą nuvertinda-
mi, tai reikalaujanti bran-
giai mokėti už patarnavi-
mus ir p. Prieš tai protes-
tuodami, turėtų mūsų žmo-
nės susilaikyti nuo bet ko-
kių kelionių į okup. Lietuvą,
kol būtų priversta pakeisti
viešėjimo tvarka. Dabarti-
nėmis sąlygomis gal būtų
pateisinama kelionė tik mirš
tančios motinos paskutinį
kartą pamatyti.

Religinis gyvenimas

ir šeimos

Religinis gyvenimas gy-
vas, nors miestuose dau-
gelis bažnyčių uždaryta, la-
bai dažnai neva remonto
pateisinimui. Senesnioji kar-
ta lanko bažnyčias nesivar-
žydama. Jaunimas baidomas
ir susilaukia sankcijų. Nere-
tai būna baudžiami ir per-
sekiojami kunigai. Žinios
apie tai ir kitus okupantų
sauvaliavimus bei jų patai-
kūnų siautėjimus neskelbia-
mos nei laikraščiuose nei per
kitas informacijos priemo-
nes. Tačiau jos žmonėse
skliste sklinda nors ir pa-
vėluotai.

Mišrių šeimų sudarymas
yra neišvengiamas, tačiau
ligi šiolei jis buvo ir tebe-
ra, palyginti, retas dalykas.
Gal kiek daugiau skyrybų
šeimose, bet tatau yra visuo-
tinis reiškinys visuose kraš-
tuose šiuo metu.

Pobūvio pabaigoje dau-
gelis galėjo privačiai su p.
J. Kreivėnu išsikalbėti, ne
vienas suradęs kalbą apie
bendrus pažįstamus ar savo
gimines Lietuvoje. Atsisvei-
kindamas jis palinkėjo vi-
siems geriausios sekmės,
išlaikant gyvą viltį sulaukti
laisvės grįžimo lietuviams
ir Lietuvai. To paties linkė-
jome ir jam būdami dėkin-
gi p. Smelstoriams už suve-
dimą su juo. (al)

BOLŠEVIKIJOS VERGAI PRABILO

Sulaužant visas žmonių tei-
ses, rusų kalba yra primetama
kaip valstybinė kalba visoms ir
nerusiškoms respublikoms. Tai
pastatė rusų tautą privilegiju-
ton padėtin.

Rusų kalba primesta palaiky-
ti dvasiniams, kultūriniais ir
ekonominiams santykiams ir
tarp atskirų respublikų ir su už-
sieniu. Rusų kalba turi dvasiš-
ko bankininko teises ir pasisa-
vina visai ne jos sukurtas kultū-
rines tautų brangenybes. Tuo
pačiu, rusų kalba virsta lyg fil-
ru, kurs praleidžia į sąjungos
respublikų tautų dvasinį gyve-
venimą tik tai, kas sutampa su Ru-
sijos interesais.

Skiepai jaunimui

Dabartinė Sov. Rusijos auklė-
jamoji sistema skiepija priaugan-
čiam jaunimui perdėtą pagar-
bą Rusijai, šlovinant visa, kas
yra rusiška. Mokyklose dėsto-
moji istorija yra tik Rusijos im-
perijos istorija. Joje svarbiausia
rolė priskiriama Rusijai ir rusų
tautai, o kitos tautos toje istori-
joje tiek teparodomas, kiek jos
pasitarnauja rusiškajam valsty-
bingumui.

Neseniai leista dėstyti Sov.
mokyklose labai trumpas są-
junginių respublikų istorijos kur-
sas. Tačiau tų tautų istoriniai fak-
tai ir žygiai, perduodami labai ne-
teisingai, vienašališkai. Kitų val-
stybių nukariavimas ir prijungi-
mas prie Rusijos imperijos pa-
vaizduojamas kaip labai geras
dalykas, rusų joms padarytas.
Bet ne rusų tautų nacionaliniai
karai ir sukilimai už laisvę prieš
Rusijos imperiją yra arba visai
nutylinami, arba vadinami reakci-
nių ir konservatyvinių sąjūdžių
darbas. Ir bendrai, komunistų
propaganda vaizduoja kiekvie-
ną sąjung. respublikų tautų ju-
dėjimą už nepriklausomybę,
kaip buržuazinį nacionalizmą,
kurį labai griežtai baudžia SSR.
istatymai.

Nėr rusų kalinių...

Ar ne charakteringa, kad nė-
ra nė vieno SSSR nuteisto ru-
so, nei vieno ruso kalinio, kuris
būtų bandęs kovoti už Rusijos
atskyrimą nuo kitų sovietinių
respublikų, bet čia, koncentra-
cijose stovyklose yra didelis skai-
čius nerusiškų respublikų tau-
tų atstovų, kurie organizavo
akciją savo tautoms atskirti
nuo Rusijos.

Protestuoja

Esame giliai įsitikinę, kad
žmogaus dvasiniam vystymuisi
naturalus ir tinkamiausias lau-
kas yra sava tauta, lygi tarp ly-

SALEZIEČIŲ SUDIEV

Ateinantį sekmadienį, 4 rugpiūčio, d., 9 valandą ryto, S. Paulo bažnytinės Rytų Apygardos generalinis vikaras kun. Francisco Vieira įves naują Vilos Zelinos kleboną kunigą JUOŽĄ ŠEŠKEVIČIŲ į jo pareigas.

Jis yra visiems gerai pažįstamas klebonijos, Jaunimo namų ir „Instituto Rural Agnelo Rossi“ statytojas, ilgą laiką anksčiau darbavęs šioje parapijoje.

Saleziečiai linki jam sėkmės ir geriausios Dievo palaimos, o patys laikinai pasitraukia į S. Paulo saleziečių centrą S. Coração, netoli „Rodoviaria“ stoties.

Palikdami parapiją, kur darbavosi virš trejų metų, iš širdies jie dėkoja visiems bičiuliams ir bendradarbiams, kurie jiems padėjo, palaikė, guodė ir drąsino, ir už juos meldėsi.

Kriščiioniškai atleidžia visiems, kurie buvo jiems priešiški nusistatę, ar įskaudino.

Linki parapijai ramybės, sėkmės, darnaus sugyvenimo, vienybės ir gausių Dievo malonių.

Atsiprašo už trūkumus ir klaidas, ir pasiveda visų maldoms bei užtarimui pas Viešpatį Dievą.

Saleziečiai.

ATVYKSTA KONCERTUI IŠ KANADOS KVARTETAS:

Brazilijos Lietuvių Bendruomenės ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pastangomis yra pakviestas iš Kanados, Windsoro miesto mergaičių kvartetas „Aušra“. Kvartetas yra koncertavęs įvairiuose rengimuose Kanadoje ir Šiaurės Amerikoje. Jis atsiveža pilną valandos ir pusės ilgumo programą. Programa įvairi, įdomi ir linksma, ir visada patenkina klausytojus.

Kvarteto vadovė yra Valė Tautkevičienė, gimusi Lietuvoje. Ji nei daugiau kaip 10 metų vadovauja Windsoro jaunimui, paruošdama tautinius šokius, vaidinimus, chorus ir t.t. Prieš 4 metus, kai kvartetas daugiau pagarsėjo, jina visą laiką paskyrė tik jam. Paskutiniųjų 3 1/2 metų bėgyje jis su koncertais aplankė visus didžiuosius JAV ir Kanados lietuvių centrus, pradėdant nuo Atlanto baigiant Ramiuoju vandenynu. P. Tautkevičienė nuo 1970 metų vadovavo apie 40 koncertų.

Pirmasis sopranas, Nijolė Giedriūnaitė, yra gimusi Kanadoje. 6 metus mokėsi muzikos konservatorijoje pianino. Vėliau, studijuodama mokytojų seminarijoje, ir toliau gilinosi muzikoje. Dabar yra pradžios mokyklos mokytoja.

Antrasis sopranas yra Aldona Tautkevičiūtė, taip pat gimusi Kanadoje. Ji baigusi Kanados Karališkos Konservatorijos 8 metų pianino kursą. Dabar studijuoja Windsoro Universitete gailėstingųjų seserų fakultete ir yra Windsoro Šv. Kazimiero parapijos vargonininkė.

Pirmasis altas - Rūta Čerškūtė. Rūta gimusi Kanadoje ir baigė 6 metų muzikos klasę akordeono

specialybe. Šoka tautinių šokių grupėje „Silainė“ ir yra Windsoro Universiteto studentė.

Antras altas - Dana Kozulytė gimusi Vokietijoje. Baigusi Windsoro universitetą ir dabar mokytoja. Jinai plačiai reiškiasi lietuviškoje veikloje, o ypač dainavime.

Akordeonistė Kristina Puidaitė yra pati jauniausia kvarteto narė, gimusi Kanadoje. Šiais metais pradės studijas Windsoro Universitete. Ji jau baigusi akordeono mokyklą su aukso medalio įvertinimu.

Kvartetas rugpiūčio mėnesio viduryje pradės savo kelionę po Pietų Ameriką pirmu koncertu Buenos Aires, Argentinoje, ir tada atvyks į São Paulį. Mums teks jį išgirsti rugpiūčio mėnesio 31 dieną, šeštadienį, Colégio São Miguel salėje. Raginame visus tautiečius, jaunos ir senus, koncerte dalyvauti, susipažinti su jaunimu iš Kanados ir pasigėrėti gražių lietuviškų dainų programa.

BLB Valdyba

Gražina Tulauskaitė

MŪSU ŽODIS

*Mūsų žodis neranda sau vietos,
Mūsų žodis - našlaitis.
O jisai žuk ir speigą ir ugnį,
Ir gyvybę mūsų išlaikė.*

*Nevadinki manęs lašu
Begaliniame vandenyne, -
Savo širdį kaip gelę nešu,
Kurį tu sau vainikan. įpynei.*

*Kodėl žodis šioj žemėj be vietos?
Kodėl žodis - našlaitis?
Del dainos tik gyventi norėtus,
su daina tų mirtį išieiti.*

Religinių reikalų tarybos tvarkytojai Sovietinėje Lietuvoje K. Tumėnas ir Murnikovas įspėja, kad į juos (K. Tumėną ir Murnikovą) privalu kreiptis bet kuriuo kulto reikalu atlydų, procesijos, komunijos, išpažinčių klausimo, krikštynų, religinių vestuvių ar laidotuvių, arba panorus persišegnoti. Reikia reportuoti, kas tose religinėse aferose dalyvauja: vardas, pavardė, adresas, giminės užsieniuose? Kaip vykdoma religinė afera: su karūnomis, su pažvanais? Murnikovas ir Tumėnas. Pagrindas: TSRS konstitucijos paragrafai, garantuoją religinę laisvę.

BOLŠEVIKIJOS VERGAI PRABILO

gių. Todėl mes protestuojame prieš komunistų daromus bandymus kurti naujo tipo žmones, nepaisant jų tautinio priklausomumo ir naikinant tautinius visuomenės pagrindus, jų vieton dedant grynai socialinius pagrindus.

Negalima pateisinti

Tokio komunistų darbo negali pateisinti jokie ekonominiai pasiekimai, nei valstybinės galybės ir interesai, kadangi tautos dvasinės kultūros tęstinumą ar vystymąsi tegarantuoja jos tautinis čielumas (integralumas) gimtoji kalba ir tradicijos.

Komunistų išgalvoti pasikėsinimai prieš tuos natūralius tautų ramsčius-institucijas, jų užsimojimas pakeisti juos abstraktiniais ir iš fantazijos paimtais išmislais, neabejotinai turės tragiškų pasekmių.

Kaliniai reikalauja

Nepaprastai susirūpinę savo tautų ne vien fiziniu išsaugojimu ir ekonominiu gerbūviu, bet ir jų tolimesniu kultūrinio progresu ir išsilaikymu, MES REIKALAUJAME, kad SSSR laikytųsi savo pačios konstitucijos nuostatų, kurie garantuoja mūsų tautų ateitį. YPAČ REIKALAUJAME:

1. kad valstybė garantuotų tautinių kalbų vartojimą visose valdžios įstaigose, tautinių ir autonominių respublikų teritorijose.
2. Reikalaujame pripažinti ir vykdyt kultūrinę autonomiją visoms tautinėms mazumoms gyvenančioms ir už savo administracinės teritorijos ribų; arba panaikinti dabar tik rusų turimą privilegiją, kuri leidžia tik jiems vieniems naudotis savo kalba ir kultūrinėmis įstaigomis kitose tautinėse, sąjunginėse ir autonominėse respublikose.
3. Reikalaujame praplėsti sąjunginių respublikų suverenines teises jų kultūrinuose, politiniuose ir ekonominiuose santykiuose su užsieniu.
4. Reikalaujame sudaryti respublikinius karinius dalinius, pagal SSSR konstitucijos 18-o paragrafo „b“ straipsnį.
5. Reikalaujame atiduot sąjunginėms ir autonominėms respublikoms visas pramonės įmo-

nes, esancias jų teritorijose ir taip pat visas įmones išnaudojančias tautinių respublikų teritorijose esančius žemės lobius.

Mes reikalaujame, kad ekonominių organizacija tarp respublikų būtų pagrįsta lygiu teisių pagrindu.

6. Mes reikalaujame atstatyti pilną darbininkų deputatų galią. Reikalaujame griežtai atskirti valstybės ir valdžios galias nuo partijos įtakos ir pavesti valstybei kontroliuoti komunistų partijos veiklą.

7. Mes reikalaujame kad sąjunginių ir autonominių respublikų vyriausybės politika tikrai tarnautų tų tautų interesams. Kiekvienos tautos pilietis turi galėt naudotis savo teise, garantuojama SSSR konstitucijos, 125 straipsnio savo tautiniams interesams apginti.

Kadangi yra nepaisomos konstitucijos normos ir dėsniai, garantuojantieji sąjungos respublikų suverenumą ir teisių lygybę, kadangi, nieko nepaisant, partijos politika griauja pačius mūsų tautų egzistencijos pagrindus, tai savaimė duoda mums moraliską pagrindą pasinaudoti SSR konstitucine teise (str.17) praveisti propagandą už mūsų respublikų pasitraukimą iš Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos tarpo. Negali būti baudžiamą veikla, kuri atliekama krašto Konstitucijos duodama teise.

Pasirašė:

Iš Pabaltijo:

Ziemelis Jūris
Žilinskas Jonas,
Astrauskas Antanas,
Aštra Gunar.

Iš Ukrainos:

Vladimir Besuglyj
Apolonii Berničuk
Vladimir Glyva
Ivan Ilčuk
Lovko Lukejenko
Dmitrii Pylinjak
Ivan Pokrovskk,
Alesii Stepaniak,
Andrej Turik.

Iš Kaukazo:

Vasilin Ovi,
Tagaev Mogamed
Ekimen Gevorg
Velikja Valmer.

Atkakli kova už Kryžių Kalną

IŠ LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS NR.8

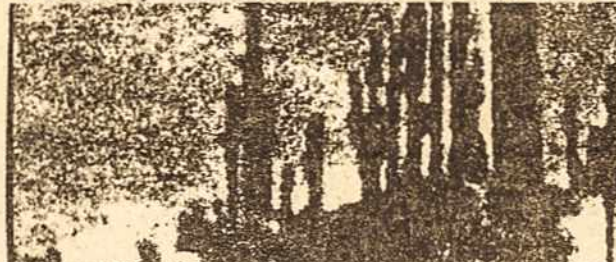
Garsus Lietuvoje Meškuičių pilakalnis, vadinamas Kryžių kalnu. Ten stovėjo daugelio lietuvių pastatyti kryžiai, bet ateistai šią šventą vietą daug kartų išniekino, kryžius išvertė ir sudegino. O žmonės vis iš naujo vežė, nešė ir statė kryžius ir kryželius toje lietuvių širdžiai brangoje kalvoje.

Kryžių kalnas jau buvo kone užsigydes savo žaizdas po 1961 metų nusiaubimo. Deja, 1973 balandžio pabaigoje vėl buvo skaudžiai nuteriotas — neliko nė ženklo, kad čia būta kryžių. Liūdnas ir apiplėštas kalnas dairėsi aplink laukdamas, kada tikinčios rankos ir mylinčios širdys vėl apvainikuos jo išniekintą galvą išganyto ženklu — Kryžiumi.

Žygiuoja jaunimas

1973 gegužės 19 naktį 24 valandą Šiaulių miesto pakraščiu pasirodė nepaprasta eiseną. Žmonių būrelis, kurį sudarė vaikinai ir merginos, rimti ir susikaupe, nešė kryžių. Ėjo tyliai, susitelkę, kalbėdami rožančių. Laikas nuo laiko trijų metrų kryžių, sveriantį 45 kg., perimdavo ant pečių kitas. Kryžius buvo papuoštas simboliškais ornamentais: širdis perverta dviem kalavijais, ant kurių vieno koto — svastika, o ant kito — penkiakampė žvaigždė.

Lietuvos jaunimas nešė kryžių ne sveikatos prašydamas, bet kaip permaldavimą už kryžiaus paniekinimą, už mūsų Tautos nuodėmes išganytojui. Nešė kryžių kaip pergalės ženklą. Gegužės 19 naktį daugelis žinojo apie šį kryžiaus nešimą ir vieną valandą paskyrė maldai ir kryžiaus adoracijai. Tą valandą sudėtomis rankomis dau-

gelis savo dvasioje nešė Kristaus Kryžių. Visi Kryžiaus nešėjai iš vakaro priėmė šv. Komuniją.

Atsirado išdavikas

Rengiantis nešti kryžių sužino, kad vienas pilietis saugumui pranešė apie šią kelionę. Saugumiečiai visą naktį važinėjo maršrutu: Šiauliai — Kryžių kalnas. Kryžiaus nešėjams pasisekusi kelionė atrodė kaip stebuklas. 1973 gegužės 20, 2:30 val. Kryžių kalnas pasipuošė nauju gražiu kryžiumi. Aplink jį pasodinta gėlių ir uždegta žvakė. Visi suklaupę meldėsi: „Kristau Karaliau, teateinie Tavo karalystė į mūsų šalį.“

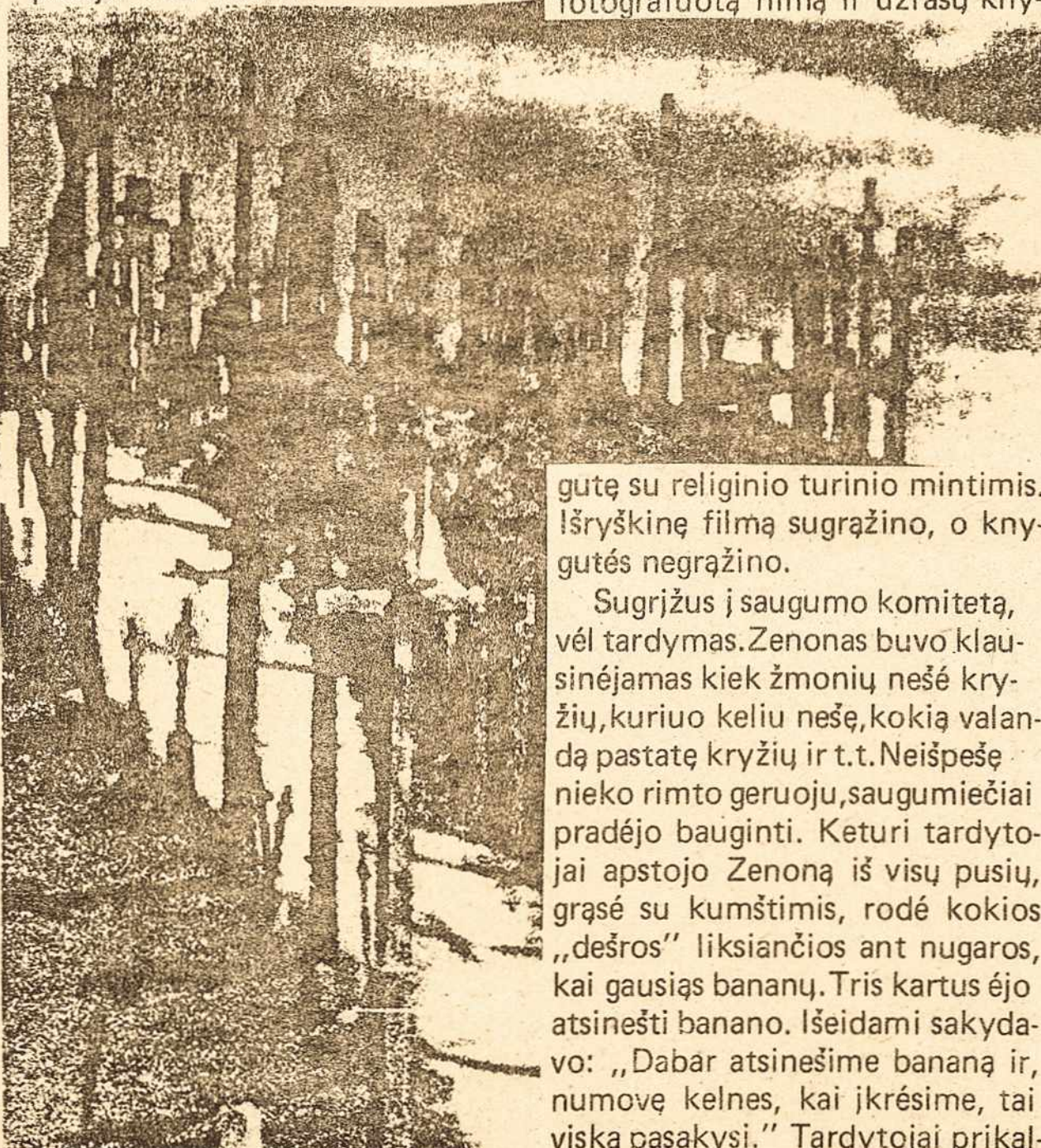
6 val. 45 min. pasigirsta mašinos burzgimas. Saugumiečiai trinasi akis — visą naktį gaudė kryžių ir štai jis stovi! Piktos rankos kryžių išrovė ir nusivežė. Tačiau vidurdienį jau stovėjo kitas kryžius. Ateistai vis naikino, o kryžiai tarsi iš žemės augo.

1973.V.20 vyko tardymai dėl kryžiaus nešimo į Kryžių kalną 1973 gegužės mėn. Vakare saugumiečiai atvyko pas Šiaulių miesto gyventoją Mečislovą Jurevičių, gimusį 1927 m., ir nusivežė į saugumo būstinę. Čia Mečislovas buvo tardomas: ar nešęs kryžių, kokių kelių ėję, kiek žmonių nešę kryžių, kas organizavęs kryžiaus nešimą, kas padirbęs kryžių, kokie kunigai paskatinę nešti kryžių... Jurevičius atsakęs, kad kryžių daręs ir nešęs jis vienas. Jurevičius dar buvo klausinėjamas, už ką anksčiau buvo teistas.

— Už Stalino klaidas.

— Baik šmeižęs Staliną, — šaukė saugumietis. — Oi, jums dabar reikalingas Stalinas!

Toliau Jurevičius buvo klausinėjamas, kokius kunigus pažįstas, kas bažnyčioje patarnaujantis Mišioms, su kokiais žmonėmis turįs reikalų ir t.t. Jurevičius pareiškė, kad daugiau j klausimus neatsakinėsi. Tardytojai Jurevičių vadino fanatiku, gąsdino, kad gausiąs kalėjimo daugiau negu pirmą kartą, kad nuvesią j daboklę, suleisą vaisių ir t.t. Pagaliau liepė stovėti prie sienos. Nepabūgęs gąsdinimų, Jurevičius buvo pasodintas. Taip praėjo visa naktis.

Rytą vėl tardymas: kas mokės vaikus Mišioms patarnauti? Su kokiais kunigais daugiausia kalbėsi? Kas Mišioms patarnauja? Po pietų atėjęs prokuroras paklausė, kodėl jis tyli? „Visviena, duosit dešimt metų“, paaikškino Jurevičius.

Vakare Jurevičiui leido pareiti namo ir prisistatyti gegužės 23. Tą dieną vėl buvo tardomas ir gąsdinamas, tačiau Mečislovas tylėjo. Jam vėl buvo įsakyta ateiti į saugumą gegužės 29 d. Saugumietis reikalavo viską surašyti, o paskui apie religijos laisvę, kad kunigai žmones apgaudinėja ir t.t. Jurevičius pareiškęs: „Jei esu kaltas, teiskit“.

— Nuteisti yra lengviausia, bet žmogų reikia pastatyti ant gero kelio, — aiškino tardytojas. Paleidamas namo, tardytojas pareiškė: „Mums yra žinoma, kad kryžių nešėte Kalantos garbei.“

Tardymai, tardymai

1973.V.20 vidurdienį pas Zenoną Mištautą, Šiaulių politechnikumo IV kurso moksleivį, atėję saugumiečiai išsivežė jį savo būstinėn, Saugumiečiai kamantinėjo, ką veikęs praėjusią naktį, ar patarnauja Mišioms, į kurią bažnyčią eina, kas daugiau tarnauja Mišioms, kas dalyvauja adoracijose, ką kunigai saką per pamokslus?

Apie 16 val. saugumiečiai parvežė Zenoną namo ir be prokuroro leidimo padarė kratą. Saugumiečiai pervertė visas knygas, sąsiuvinius. Kratos metu paėmė iš fotografuotą filmą ir užrašų kny-

gutę su religinio turinio mintimis. Išryškinę filmą sugražino, o knygutės negražino.

Sugrįžus į saugumo komitetą, vėl tardymas. Zenonas buvo klausinėjamas kiek žmonių nešė kryžių, kuriuo keliu nešę, kokią valandą pastatę kryžių ir t.t. Neišpešę nieko rimto geruoju, saugumiečiai pradėjo bauginti. Keturi tardytojai apstojo Zenoną iš visų pusių, grąsė su kumštėmis, rodė kokios „dešros“ liksiančios ant nugaros, kai gausiąs bananų. Tris kartus ėjo atsinešti banano. Išeidami sakydavo: „Dabar atsinešime bananą ir, numovę kelnes, kai įkrėsime, tai viską pasakysi.“ Tardytojai prikal-

bėjo visokių nesąmonių apie kryžių kalną, nepašyškėdamas cenzūrinių žodžių. Baigdamas tardymą, saugumiečiai Zenoną bauginti, kad daugiau kryžiaus į Meškuičių pilakalną. Zenonui buvo įsakyta ateiti į saugumą gegužės 25 dieną. Vėliau buvo kamantinėjamas apie kryžiaus nešimą ir tarnavimą Mišioms. Kai nieko nepasisekė išpešti, perpykęs saugumietis pasakė, kad pranešiąs viską mokyklai ir būsiąs iš jos pašalintas. Išleisdamas namo tardytojas davė savo telefono numerį ir įsakė gegužės 28 paskambinti. Zenonas skambinti atsiskaitė.

Prasidėjus mokslo metams, Zenoną „auklėjo“ mokykla, grąsindama, jei ir toliau taip užsispyrusiai laikysis savo įsitikinimu, būsiąs pašalintas iš mokyklos.

Spalio 3 auklėtoja įsakė Zenonui nuvykti į saugumą, o šis pareikalavo raštiško kvietimo. Zenonui priminta, jog būsiąs pašalintas iš mokyklos, jei neisiąs į saugumą. Nėjo.

Spalio 10 saugumiečiai Zenoną nusivežė į savo būstinę. Tardymas užtruko tris valandas. Tardomas daugiausia tylėjo.

Iki šiol Z. Mištautas iš Šiaulių politechnikumo dar nepašalintas.

***** Pabaiga kitame numeryje

Labai mėgiamos giesmės Lietuvoje

GLOBOK

*Globok, Marija, mūsų kraštą,
Mažytę Lietuvą Tėvynę,*

*Globoki kalbą, giesmę, raštą,
Padangių aukštąją žydrynę,
Ir gintarinį marių kraštą.*

*Globok laukus, miškus ir pievas,
Gilias juodų arimų juostas,
Kelius ir kryžkelius,
Kur Dievas Rupintojėliais
eina guosti,
Ir mūsų ašaras nušluostyk!*

MARIJOS AŠAROS

*Visus žemės žiedus su perlais
rasos*

*Nulenkti po kojų Marijai
per maža dar būtų už ašaras jos,
už didžiąją meilę žmonijai.*

*Kai prislegia skausmas beviltis
klaikus,
leisk glaustis prie kojų Tavųjų,
pažvelk, o Marija, į savo vaikus
Tu ašaras liejai del jujų.*

*Bent vienas lašelis iš tavo akių
į šaltas mūsų širdis lai krenta,
o mes, nepabūgę verpetų smarkių,
pasieksime Tėviškės krantą.*

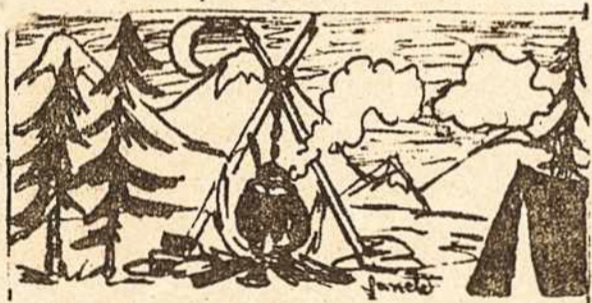
Jaunystės Aidas

COMENTÁRIOS DOS PARTICIPANTES DA STOVYKLA "ŽALIA GIRELĖ"

PERGUNTAS

1. O que mais lhe agradou nesse acampamento?
2. Qual foi sua maior emoção?
3. Você conseguiu fazer novas amizades?
4. Aprendeu alguma coisa nova?
5. Como você se sente participando deste acampamento?
6. Quais os conselheiros que mais se destacaram e atenderam às suas necessidades?
7. Quando foi que você sentiu maior falta de casa? (saudades).
8. Qual sua sugestão para o próximo acampamento?

Flávio Bacevičius - 11 anos

1. O ar livre, os passeios, a fogueira e o baile
2. Rever os amigos e conhecer outros.
3. Sim eu fiz amizade com o Fábio, Zézinho, alguns dos conselheiros e outras pessoas.
4. Sim, a cantar, a fazer fogueira e trabalhos manuais.
5. Eu sinto mais confortável por causa do ar puro.
6. Foram a Janete porque ela é boa, atenciosa, etc. Zizas porque ele é brincalhão e muito bravo, o Grandão porque ele é um bom amigo.
7. Na hora do almoço porque davam pouca comida e à noite dormíamos tarde e acordávamos cedo.
8. Fazer mais excursões fora do acampamento, ter mais comida e acordar mais tarde.

Senhor, obrigado pelo acampamento bom sem nenhum problema com as pessoas e também pela viagem de todos para cá e também pelo kunigélis que foi muito bom buscando recados coisas das famílias que estão a nossa espera em casa e também de ir e buscar até Santa Isabel o leite e o pão para nós comermos.

Fábio Caleffi - 14 anos

1. A vida de doente
2. Entrar no rio
3. Consegui
4. Não
5. Ótimo
6. Nenhum
7. Na hora do almoço. Adivinhem porque?
8. Mais comida e mais açúcar.

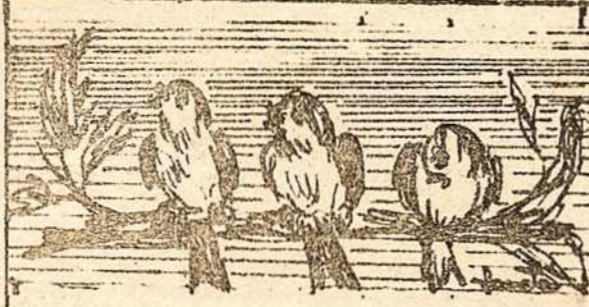
Agradeço pelos dias que passei no acampamento e que não tenha acontecido nada de grave.

Irute Petraitis - 12 anos

1. A bagunça da noite que eu aprontei.
2. bailinho
3. Não
4. Sim, coisas sobre enfermagem, a passar fome e frio.
5. Legal, só às vezes chato.
6. Nenhum em particular, pois todos foram mais ou menos.
7. Na hora das refeições, por causa da comida.
8. Trazerem mais comida, e não nos forçarem a andar muito.

Obrigado por tudo que pudemos ter, mesmo se foi aquele pouco.

Danute Silickas - 13 anos

1. O que mais me agradou na stovykla, foi a gente pelo menos treinar algo sobre o que aprendemos dos escoteiros.
2. A maior emoção na stovykla foi tomar chá sem açúcar (o suco, café, etc.)
3. Consegui fazer muitas amizades e principalmente com meninas novas.
4. Aprendi a dar apelidos - Margarida
5. Sinto-me uma verdadeira escoteira porque ajudei os outros.
6. A Margarida... Kodél... conversou comigo.
7. Na hora do almoço. Porque não tinha açúcar, comida nem bebida.
8. Que não venha tantas pessoas que causam problemas e deixarem escolhermos os próprios grupos.

Obrigado Senhor pelo que passou até agora e que nada de mal nos aconteceu e que nossos doentes recuperaram-se logo. Se passamos maus momentos eles logo serão esquecidos e tomarão lugar as alegrias.

José Reis Rieli - 15 anos

1. A paisagem
2. a comida de todos
3. com os conselheiros
4. aprender a obedecer
5. pelas verdes paisagens e o ar.
6. Vandu, porque nos ajudava na hora do almoço e o grandão Tupa que nos dava muita atenção. Audra por ser legal e Baltas na brincadeira.
7. Na hora do almoço, por falta de açúcar e de repetição de comida.
8. Mais comida e mais liberdade nas brincadeiras.

Quero agradecer pela saúde que tive aqui pelas horas boas de brincadeira e pelas amizades que fiz aqui.

Ricardo Bendoraitis - 13 anos

1. Dormir na barraca
2. Dormir na barraca
3. A da Gizele e do Zézinho.
4. Não
5. Feliz
6. Vandinha, Audra e Márcia.
7. Na hora de comer
8. Pôr mais comida na mesa e mais açúcar.

Obrigado por termos este acampamento com dias maravilhosos podendo se divertir a vontade.

Heitor Lipsly - 13 anos

1. Camaradagem e bagunça
2. Foi quando por várias vezes, os conselheiros (alguns apenas) tentaram nos deixar participar da sua alegria e camaradagem.
3. Sim, várias com meninos e medo do acampamento (todos) pois conhecia ninguém.
4. Um pouco sobre como acampar, aprender com o Tupamaro (Grandão) andar pelo mato.
5. Às vezes tédio, mas na maioria das vezes muito bem, todos são legais embora alguns conselheiros são meio azedos conosco.
6. Grandão, Dalta, Waltinho, Oleg, a sua espontaneidade e disposição. O Zizas e a Janete são muito bons só que às vezes são meio azedos mas...excelentes.
7. Na hora do almoço, na cama e momentos em que pude pensar na família.
8. Ordem, programa variado, momentos de reflexão, (tempo livre), e a hora em que nos servirem bebida ponham açúcar.

Obrigado por aqueles que me proporcionaram, ter essa semana maravilhosa pela paciência dos conselheiros e Kunigélis conosco, pela sua atenção em todos os momentos. Pelos amigos que formei nesta semana.

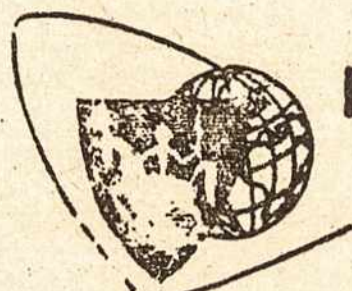

Marinei Bareišis - 13 anos

1. Tudo; sabem em um acampamento tudo é agradável.
2. Chá sem açúcar, limonada sem açúcar e etc... sem açúcar.
3. Nossa, e quantas
4. Bastante (socorro e outras coisas) aprendi pois prestei atenção.
5. Amor e fraternidade uns pelos outros.
6. Zizas, Janete, Audra, Vanda, Tupamaro, Nanci, Dna. Eugênia, Valter, Silvia, Márcia, e enfim todos que sabiam entender os meus problemas.
7. Na hora do almoço pois a comida da minha mãe é deliciosa e o refrêscos com açúcar.
8. Que não venham pessoas que causam problemas e deixar-nos escolher os grupos; apesar que o método usado foi muito bom para fazermos amigos.

Obrigado meu Deus por dar-nos paz, saúde, amor entre nós enfim todas as coisas necessárias em um acampamento.

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

**TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE
LITUANA** Rua das Giestas, 927-9 – Vila Bela – 03147 São Paulo, SP
– Tel (011) 63-5723, 274-0934

INFORMATIVO DO CONGRESSO (I)

Este informativo terá por finalidade tornar público tudo o que está sendo realizado em relação ao III Congresso Mundial da Juventude Lituana, o que já foi feito, os problemas pelos quais estamos passando, etc. Será uma sequência de artigos, cada qual abrangendo um aspecto sobre o Congresso.

Há mais de 6 meses, jovens e adultos vêm-se reunindo nos mais diversos lugares de São Paulo com uma única finalidade: o planejamento do III PLJK, que será realizado no fim de 75 e início de 76, aqui na América do Sul.

Apesar do número de participantes ser razoavelmente grande, gostaríamos de contar com a colaboração de mais pessoas, não importando sejam elas jovens ou adultas. É sempre melhor, quando se organiza algo, como por exemplo uma festa, haver um grande número de colaboradores, pois assim, diminui o encargo que cada um exerceria, ficando o trabalho muito mais fácil para todos. E

é disso que precisamos: COOPERAÇÃO. Queremos tornar claro que esta cooperação não é MONETÁRIA. Para o trabalho que estamos desenvolvendo, precisamos de pessoas com boa disposição, um pouco de idéia e vontade de trabalhar, desde que tenham um tempo disponível.

Este Congresso tem por objetivo: a) preservação dos nossos costumes; b) sermos úteis para uma causa nobre; c) retribuirmos tudo aquilo que recebemos dos outros por ocasião do II PLJK nos EUA e Canadá; d) termos um contato maior com lituanos de outros países e assim, ficarmos sabendo o que acontece nestas colonias; e) fazer com que os lituanos não só aqui radicados, como os de outros países, unam-se ainda mais; f) divulgar, acima de tudo, o LITUANO pelo Brasil e mundo afora; g) incrementar a colaboração mútua entre os lituanos sul-americanos; h) através do programa acadêmico do Congresso, conhecer a situação atual da Lituânia; i) através de tudo isto, manter constante o movimento lituano.

No último dia de estudos, realizado de 5 a 7 de julho, em Sta. Isabel, o te-

STOVYKLA "ŽALIA GIRELĖ"

Reunião de todos os participantes e conselheiros na Ramovė sábado, dia 3 de agosto, às 16 horas. Fotografias, slides. Os pais também são convidados.

REUNIÃO DO CONGRESSO

Dia 9, sexta-feira, às 20 hs. na Ramovė, a reunião dos representantes de sociedades, bairros e das comissões do congresso, para tratar do planejamento do mesmo.

AULA DE LITUANO

Antes do ensaio do Nemunas, recomeça dia 4, domingo às 9 hs. na rua Juatindiba, 20 - Moóca. Método audio-visual.

ALMOÇO DE CONFRATERNIZAÇÃO

Dia 10 de agosto, sábado, às 10 hs. encontro em frente Museu do Ipiranga – Almoço de Confraternização da juventude báltica – estoniana, leta, lituana - no Restaurante Estoril, Rio Grande.

CONCÉRTO JOVEM

Dia 31, às 20 hs. no salão nobre do Colégio S. Miguel Arcanjo um concérto de canções lituanas, brasileiras e outras, do grupo "Aušra" de Windsor, Canadá. São cinco moças jovens, acompanhadas de instrumentos musicais.

na principal foi de como fazer para que este Congresso seja conhecido por todos os lituanos e que estes o ajudem no seu planejamento.

Através disto, ficou estabelecido um intenso trabalho com a finalidade de divulgar o Congresso e de obter a colaboração de mais pessoas para a execução do mesmo. O grupo Nemunas, participante assíduo das reuniões, foi dividido em vários grupos. Cada um desses grupos ficou encarregado de uma atividade. As atividades que daí por diante serão desenvolvidas são: imprensa (spauda), cartas (laiškai), propaganda e visi-

tas.

Para que este trabalho seja bem sucedido e o êxito do Congresso assegurado, é necessário esquecer que existem rivalidades, que certos grupos ou sociedades não se compatibilizam, etc. Feito isso, o passo seguinte é unirmo-nos como se fossemos uma só família, e assim, juntos, trabalharmos para que a mesma progreda e alcance o seu tão almejado objetivo.

Esperamos contar com a participação de todos os lituanos e não lituanos que tenham vontade de nos ajudar

Silvânia Aradzenka

Vladas MOZŪRIONAS

LEGENDA APIE VIENIAUS PIEŠI

III DALIS

Vytauto BANIO pieš.

Skaistumu veideliai dega,
Vainikėly prisiseigus,
Su lankos žolynų puokšte
Duobėje kertinio bokšto
Ji balta, rami stovėjo,
Lyg mirtim nepatikėjus,
O viršuj akmuo didžiulis
Ant galvos grėsmingai gulė.
Bet dievų didžiųjų valiai
Nepaklusti nieks negali.
Jie tą rūsčią lemtį lėmė —
Ją auka savąja ėmė,
Tai regu vardan tėvynės
Glaus ją karstas akmeninis.
Taip nusprendė kunigaikštis
Ir dvariškiai kalno aikštėj.

IRUTĖ ir KĖSTUTIS

Stefanija Rūkienė

VERGIJOS KRYŽKELIOSE

VYRŲ IEŠKOJIMAS

Ulan-Ude stovykloje kalėjo daug lietuvių vyrų. Smulkiau apie tą stovyklą aš atsitiktinai sužinojau iš vienos rusės prokurorės ir NKVD tardytojos. Su ja sutikau ligoninėje. Jai nesisakiau, kad esu lietuviė ir tremtinė, bet vaidinau rusę. Taip ir atsivėrė Tamaros „ruskaja duša“.

I ligoninę Tamara atvažiavo iš Ulan-Ude stovyklų. Ji man papasakojo kai ką iš savo tardymų praktikos. Kartą stovyklos gydytoja išvažiavęs tarnybos reikalais į tas vietas, kuriose daugiausia dirbo lietuvių kalinių. Išvažiavo ir daugiau negrįžo. Visos pastangos surasti jo lavoną nenyko. Radę tik jo mašinę, kuria jis lankydamas atskirus stovyklos taškus.

Buęs įtarimas, kad jį nugaigojo lietuviai. Jai tekę įtariamus lietuvius kalinius tardyti. Ilgai dirbusi, bet nieko neišgavusi. Kalėjimuose sėdėjusių ir stovyklose gyvenusių kalinių patarimas yra:

— Per tardymus neprisipažink. Jei išlaikysi ir neišsiduosi, tai papildomos bausmės ne-

gausi.

Tamara man tvirtino, kad tardant kalinius, ypač politinius, reikia būti tiems velnio vaikams žiauriu ir neatlaidžiu. Nesigailežusi ji ir lietuvių:

— Pasodinu į specialiai paruoštą elektrinę sofą, paspaudžiu mygtuką, srovė tardomajį gerokai papurto, bet jis neprisipažįta...

Čia pasakotoja sodriai rusiškai nusikeikia.

— Pastatau „stoikon“ — reikia stovėti su geroku krovinių ant pečių. Prieš kalinį pastatytas gausiai maistu ir gėrimais apkrautas stalas. Tardomasis jau kelios dienos nevalgęs. Ilgiau pastovėjęs ir stipriausias vyras neišlaiko ir išgrįūna. Ir vis dėlto lietuviai neprisipažino ir neišdavė, kas nužudė stovyklos gydytoją ir kur nukišo jo lavoną.

Baigdama pasakojimą, ta rusė susiraukusi pabrėžė, kad tie kalės vaikai lietuviai esą labai „zakajanyj.“

Turiu pasakyti, kad Sibire tokių nužudymų pasitaikydavo. Kai vergas jau pristinga kantrybės, tai kartais savo kankintoju ir atsi-

Mergaitė

MUZIKOS INSTRUMENTAI

PRIEŠ 400 METU

Rytų Prūsijos lietuvių rašytojas, giesmių sudarytojas ir pirmasis šv. Rašto vertėjas Jonas Bretkūnas /1536 - 1609/ paskutiniame biblijos rankraščio puslapyje įrašė XVI amžiaus Lietuvoje naudojamus muzikos instrumentus lietuviškai ir vokiškai. Kai kurie lietuviški instrumentų vardai randami ir jo verstose psalmėse. Bretkūnas sąrašė įrašė šiuos muzikos instrumentus /jo rašyba/ Harfa liudna, Kabsa, Jurana, Wargonai, Bubans, Skripka, Surma, Truba, Kankles, Wamsdis, Tutukles, Dudaragine, Murenka.

Vargonai ir arfa į Lietuva atkeliavo apie XIV—XV a., pirmoji vargonų dirbtuvė pagal turimas žinias veike 1585 m. Liaudies muzikos instrumentai, minimi Bretkūno knygoje, išliko maždaug iki šių laikų: kankles, triuba, bugans, vamzdis, tutukles, skripka.

Tutukles - lietuviškos dūdelės, greičiausia buvo skudučiai. „Jurana“ galėjo būti ratukinė arba daugiastygė lyra, kuri išnykusi ir neatinkama rašytuose šaltiniuose. Murenka - tai Labanoro dūda arba kūline su ūku. „Dūda raginė“, pažįstama ir kituose kraštuose, turėjo dūdelę, maišą, ir gyvulio ragą putiklio gale. Kabza galėjo būti panaši į vengrų vanderą - liutnes tipo styginį instrumentą su daugiau išpūstu rezonatoriumi ir trumpu, stipriai atlenktu kakleliu. Spėjama, kad kabza į Lietuvą atkeliavo XIV amžiuje su Vytauto totoriais.

Surma vienu tapatinama su lietuviška birbyne, o kitų kildinama iš slavų. Tai medinis 27 cm ilgio instrumentas viengubu liežuviu, turįs penkias skylutes, pasižymis stipriu garsu. Gali būti, kad Bretkūno laikais toks instrumentas buvo naudojamas kariniuose orkestruose.

Bretkūno sąrašas parodo, kiek daug skirtingų instrumentų buvo Lietuvoje naudojami prieš 400 metų.

PAUKŠTIENĖS MENAS IŠ 7 p

ju šešėlių propaguotoju. Paukštienės peizažuose, kurių buvo keliolika, kurių tema buvo susijusi su jūros motyvais, vaizdo visumą dailininkė bazavo savo išpūdzio dažais. Tai buvo aitariai melancholiška balsvo ir pilkavo dažų gama. Tikrai viena akvarelė su mėlynu tūriu ryškiai išsiskyrė iš parodos visumos. Beveik visuose peizažuose ir natūrmortuose išliko platūs vertikaliniai potėpiai, kurie vaizdui teikia kažin kokį dinamišką atkaklumą, atsiribodami tuo nuo dažno mūsų parodose peizažinio lyrizmo.

Peizažo išjungimu iš bet kurio artėjimo realybei ir savų dažų peizažui vaizduoti atradimu, Paukštienė neišdavė objekto vaizdavimo manieros formalistikai. Ji įdvasina temą savo aštriu jai dėmesiu, suvokia esminę, astralinę gamtovaizdžio prigimtį. Kūrinys tampa išpūdzio esencija. Peizažo ir spal-

krato. Ar aną gydytoją lie nugaigojo, sunku pasakyti. Greičiausiai, ta vo kalinių teismo sprendimas. O kam krito artas įvykdyti bausmę, tai jau didžiausia paslaptis. Mirs kaliniai, bet vykdytojo neišduos. Matyti, kad tas maskolis jau buvo geras diegas. Už tokių mirtį dangus tikrai nerūstauja.

Tamara man išsiplepėjo, kad jai tekę sėdėti kalėjime ir šnipinėti tardomuosius kalinius. Sėdėdama vienoje kameroje, per ilgą laiką įgauni pasitikėjimą ir šį tą sužinai. Tokį tardymo metodą naudojant, reikia kantrybės. Jos balsas buvo nenormaliai storas ir priminė daugiau vyrą, o ne moterį. Ji aiškino, kad balsas pasidaręs storas nuo vaistų, kuriuos tekę vartoti tarp kalinių vaidinančių vyrą. Jai tekę sekti ir enkavedistus, kurie lankė įtartinas landynes. Ji tada vyriškai apsirėngusi ir vaidinusi girtą vyrą. Paskum prisitaikusi ir aukščiau atsistojusi, sekamus asmenis pro langą nufotografavusi. Ji tvirtino, kad niekada nemeluojančios.

Prokurovės Tamaros tėvas buvęs profesorius, o motina gydytoja — vienos ligoninės direktorė. Tuo jos teigimu galima tikėti, bet su daugeliu klausukų.

Tėvai gal ir padorūs žmonės, bet duktė jau buvo nuėjusi slidžiais keliais. Ji buvo alkoholikė ir iš stovyklos atsiūsta į ligoninę gydytis. Čia ji gydėsi, bet kartu ir kažką sekė. Ypatingą dėmesį ji kreipė į vieną moterį, kuri pamišusi nužudė savo vyrą. Tamara su ja pradėjo draugauti, dažnai išeidavo į svečių kambarį ir ilgai kalbėdavosi. Ligoniai įtarė, kad ji čia atsiūsta šnipinėti.

Vyro žudikė visada protingai šnekėdavo, bet, matyt, pajutusi, kad sekama, staiga sukvailėjo, išdaužė ligoninės virtuvėje indus ir langus. Kadangi ji čia buvo atsiūsta iš bepročių namų pasigydyti, tai tuojau ir vėl ją grąžino atgal.

vos problematikoje prisimena John Ruskin, kuris skyrė peizažo ir spalvos temai nemažą enciklopedinio dydžio traktatus. Gal būt dabar tas autorius atrodo atitrūkęs nuo dinamizmo, nuo subjektyvistinių tendencijų dailėj? Jo essay 'Of Truth of Colour' ir dabar verta minėti, nes teiginiai išlieka kaip to žanro vaizdavimo evoliucijos baze.

Paukštienės savitumą formuoja jos jautriai išvystytas ne apšvietimo, bet pačios spalvos švytesio pajautimas. Šioje parodoje išstatytas aliejus 'Chrizantemos' įrodo absoliutų dailininkės savarankumą tvarkyti tas vaizdinės rampos šviesas, kurios užlieja kūrinį.

Dažna akvarelėse, reta aliejuose įvairiai bekintanti linija — lūžtinė, vitražinė — kartais atrodo kaip tam tikras veikalo fasadas, provokuojas išvalgą į interjerą. Tai dailininkės ieškojimų ir atradimų pasaulis...

Parodos lankytojo ir žiūrovo teisėmis dėstydamas savo išpūdzius, gal būt atrandu tikrai parodos aptarimo variantą? Manding — Paukštienės spalvų stichija ir linijos išiveržimas į pieš-

nio struktūrą kažin kaip suformuoja jos meninį credo, jos meninę filosofiją. Amžinas linijos ir spalvos konfliktas ar nėra didžiulio erdvaus ir škausmingo gyvenimo amžinosios alegorijos? Šis kontrastų leit-motyvas neišvengiamai prasiveržia kūryboje, kada į kūrybinį procesą ateina atvirai, nuo širdžių, išpažinties ženkle.

Tokia yra šios parodos prigimtis. Temų ir iliuzijų pagava glūdi stebėtojo valdoje. Vienur aptarimo vademecum yra erudicija, kitur liguistumas, vienur skonis, kitur gi dienos nuotaika. Ir meno paroda bei jos lankytojas yra tam tikra ekskursija į estetinio jausmo išgyvenimą. Ignas Šlapelis, itin pastabus ir žodingas mūsų estetas, tvirtina, kad estetinis jausmas esąs psichikos poilsis ir artėjimas į grožio sampratą (Metraščių 'Literatūra', 1950 m.).

Dailininkės Jadvygos Paukštienės paroda mus teikia estetinio jausmo atgimimu mūsų psichikoje. Tai yra parodos lankytojo reakcija į dailininkės pasaulio, jos meninio credo, atsiškleidimą iš parodos stendų.

Literatūra - Dailė - Mokslas

JADVYGOS PAUKŠTIENĖS MENO PARODA

JURGIS GLIAUDA

Jadvygos Paukštienės
meno paroda

Los Angeles mieste šv. Kamero parapijos salėje lietuviai gavo pasidžiaugti dailininkės Jadvygos Paukštienės kuriniais

Idomų parodos atidarymo žodį tarė rašytoja Alė Rūta.

Buvo išstatyti 35 darbai. Akvarelėms dominuojant, dvidešimt vienas darbas, dvylika aliejų, vienas akrylis ir vienas anglies etudžas.

Spalvų stichijoje dailininkė pastatė tvirtą savo ieškojimų ir atradimų bazę. Spalva tampa kūrinio dominantu. Spalva tampa patikima priemone interpretuoti idėją ir temą. Paukštienė ima spalvas atsidavusiai, mašliai, rafinuotai, niekad akiai. Tame dėmesyje spalvai jaučiamas dailininkės polinkis tikrai tam tikroms spalvinėms gamoms. Ir būdas, kuriuo ji naudoja spalvas yra originalus, efektingas. Savo spalvų fejerverkuose ji jaučiasi arba išsikiusi, arba priartėjusi prie

savaip transformuotos realybės, jos asmeniškai ir nepakartojamą įvaizdį. Kūrinio traktavimas, gal būt yra išlikęs iš pirmųjų jos impresionistinių ieškojimų polinkis, radikaliai pakeisti tikroviškumą sava interpretacija, savaip išvelgtu turiniu, tiršta individualybe ir tai buvo itin raišku šioje parodoje.

Palyginus jos spalvinę ekspresiją su fejerverko sprogsu, toli gražu netenka sustoti ties pointilistiniu metodu. Spalvine ekspresija čia tenka vadinti jos sukurtą drąsių ir postambių potėpių pointilistišką iliuziją aliejuose. Paukštienė noriai ir virtuosiškai valdo spalvinių taškų subėgimo metodą. Parodoje išstatyti aliejiniai darbai visi turi, mažiau ar gausiau, įnoringą žaismą su teptuko sparnuotais motais, kas priverčia foną vibruoti ir transformuoja temos tikroviškumą į vizijos dimensiją. Itin įspūdingai ir itin kinančiai šiuo metodu pristatytas vienas iš šios parodos darbų, "Šeima", kur žanrinės temos traktavimas įgauna vizualinę prigimtį ir neprarado bareljefinio apčiuopiamumo.

Dailininkė ignoruoja tradicinį šviesos šaltinio principą, leisdama kūrinio objektui tapti absoliutu savo rėmuose. Tuo maksimaliai pabrėžiama temos esmė, išgautas pristatymo dramatiškumas, nes nušalinamas bet kuris kūrinio objekto kontekstas su fonu ir aplinka. Paminėto paveikslo "Šei-

ma" tradicinis šviesos šaltinio panaudojimas dinga. Bareljefiška grupė gavo švytintį foną, bet išliko švytinti iš savęs.

Pavadinus Paukštienės spalvinių potėpių fejerverkus artėjimu į pointilistiką, negalima tačiau jos parodos kūrinį pavadinti neoimpresionistų palikimu. Šiame darbo metode ji yra absoliučiai savita. Jos teptukas vyriškai drąsus. Jame nėra abejonės. Dažą jis deda tikrą ir tirštą.

Kiekvienas sutiks, kad spalvinės dėmės, stebint Paukštienės kūrinį iš atokesnio punkto, susisaukia ir su pointilistų tikslais gyva vibracija fone pulsuoja gyvybe, akcentuoja linijos kategoriškumą, kuria kontrastų sandūrą. Paukštienė išradingai modifikavo tą manierą, pritaikė ją savo pasauliui rodyti ir jo problemas interpretuoti. Nuo tos manieros, dalinai ji neatsisako ir akvarelėje, kur ima dominuoti linija. Dailininkė mėgsta ją. Įnešdama griežtą, spalvas kontrastuojančią liniją, dailininkė priverstė spalvas ieškoti sugyvenimo su ryškia vertikale. Kai kuriose akvarelėse panaudotos lietuviškos tautodailės metaforos gana dailės metaforos gana ryžtingai sugražina kūrinio realybės akcentus.

Spalvų stichijoje Paukštienė santūresnė su mėlyna ir žalia. Kiekvienas akvarelininkas peizažistas dažnai tampa klusniu šių spalvų ir

Tesinys 8 psl.

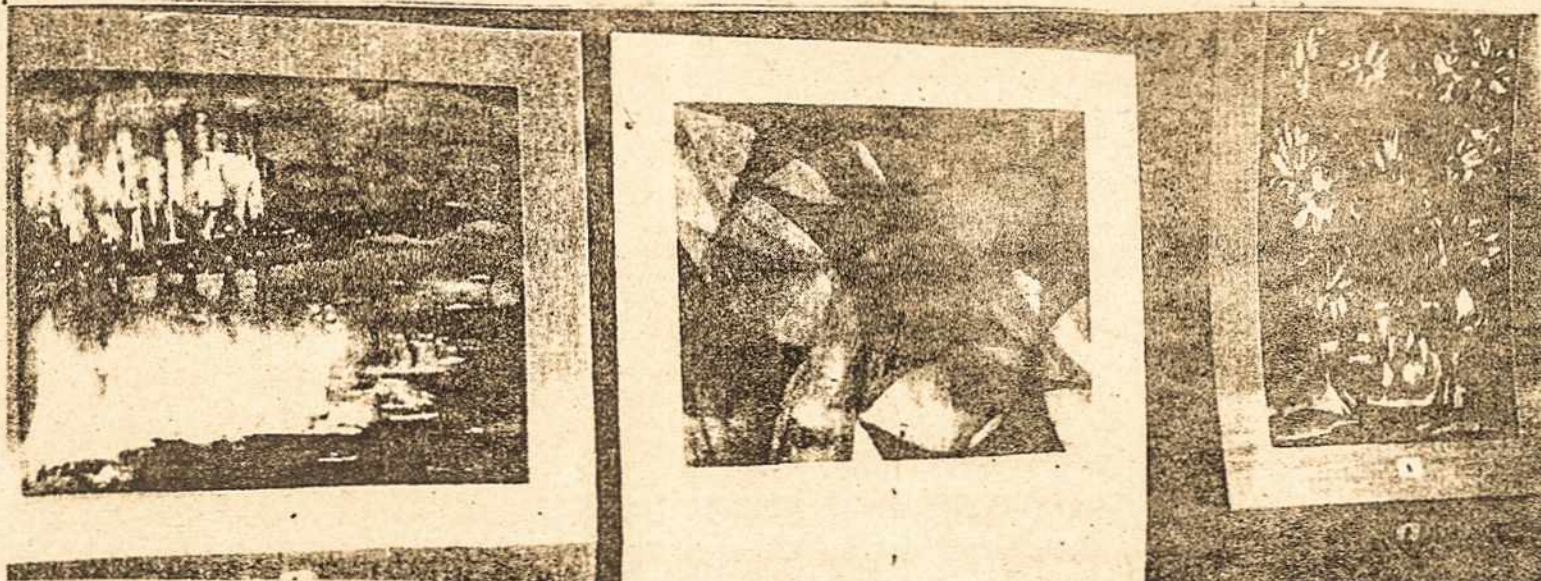
APUOLĖS PILIAKALNIS

Apuoles pilį 853 metais apsupo ir nugalėjo švedų karaliaus Olafo kariuomenė. Tai viena stambiausių srities piliakalnių, apimančių 3 kv. metrų plotą, ir įrengtas Luobos ir Brukelių santakoje. Jo maždaug keturkampio aikštelė yra 80 m ilgio ir 55 m pločio. Dviejais dar saugo pylimas. Senoji gyvenvietė apimė 3 hektarų plotą.

1931 - 1932 metais Apuolę iškasinėjo latviai ir švedai archeologai, kurie tyrė, kad žmonės čia gyveno prieš 2000 metų, o pylimas buvo nuolat aukštinamas, suvirtinamas rąstais ir akmenimis. Apie 50

Dail. Jadvygos Paukštienės autoportretas.

Trys dail. Jadvygos Paukštienės paveiksliukai išstatyti parodoje. L. Kanto nuotrauka

metų po Kr., puolimo metu ji buvo sudeginta, bet greitai vėl kuršių atstatyta. Švedų užpulta ji buvo priversta mokėti duoklę, nors priešai jos ir nepaėmė. Po XIII amžiaus pilis nustojo reikšmės ir apie XV - XVI a. čia buvo įrengtos kapinės.

Archeologinių tyrimų metu rasta daug ginklų, papuošalų, statinių liekanų, grūdų, apiktas ir 2 m gylio šulinys. Netoli piliakalnio rastas VII - XIII amžių kapinynas.

MŪSŲ ŽINIOS

NAUJAS KLEBONAS ZELINOJE

Jo Eminencija Kardinolas liepos 25-os dienos raštu Šv. Juozapo parapijai paskyrė kleboną **KUNIGĄ JUOZĄ ŠEŠKEVIČIŲ**.

Parapiją jis perims sekmadienį, rugpiūčio 4 dieną, prieš 9 valandų mišias.

Kun. Juozas Šeškevičius tebėra zeliniečiams ir kitiems S. Paulo lietuviams taip gerai pažįstamas, kad nereikalinga jį pristatyti. Kas neatsimena jo veiklos su jaunimu? Jo dideliu darbu pastytas Jaunimo centras ir klebonija. O kiek jaunimo ir senimo sutraukdavo i to jaunimo šventes, ir tt, ir tt. Kas neatsimena, kaip labai apgailėstavo jį seni ir jauni, jam išvykus kitur darbuotis? Ir kai tik pasklido gandas kad jis paskirtas klebonu, tai taip ir girdėjosi: „Ačiū Dievui“. Dievui dėkojo ir Jo Em. Kardinolas Agnelo Rossi per „Instituto Rural“ inauguracijos iškilmes, kai didelei miniai žmonių savo pamokslu pasakė: „Kunigą Juozą mums pati Dievo Apvaizda atsiuntė. Nežinau, kas kitas tokį milžinišką darbą čia būtų galėjęs nudirbti su tokiu nesavanaudišku pasišventimu“.

Mūsų visų nuoširdžiausi linkėjimai ir malda tebūnie, kad ir čia pasitvirtintu tas Kardinolo žodis: „Kun. Juozą atsiuntė pati Dievo Apvaizda“. Jis ir čia atliks didelį darbą Dievo garbei ir mūsų tautos labui, jei tik mes sugebėsime, užmiršę visus buvusius nesklandumus, taip nuoširdžiai su juo bendradarbiaut, kaip nuoširdžiai jis yra pasiryžęs pašvęst savo širdį ir jėgas.

Sugrižo iš pasitarimo

Pereitos savaitės pabaigoje iš Jaunimo kongrese pasitarimu B. Airėse sugrižo Teresė Jočytė, Elena Bareišytė ir kun. A. Saulaitis. Jis aplankė ir Montevideo lietuvišką jaunimą, ir su juo tarėsi Kongreso reikalais, du kartu kalbėjo per radijo valandėlę, tik dėl išparigijimo S. Paulyje nebegalėjo pasilikti T. Giedrio kunigystės 25 metų paminėjime. Keliom dienom anksčiau iš B. Aires pasitarimo parsikrodo ir Jonas Lukoševičius. Visi kelionės išlaidas apmokėjo iš savo kišenių. O tų išlaidų buvo virš 3000 kruzeirų.

Kitas trijų kraštų jaunimo pasitarimas Kongreso reikalais bus spalio 12-13 dienomis Porto Alegre, o ketvirtasis – Montevidejuje, sausio 4-12 dd.

PABALTIEČIŲ JAUNIMO PIETŪS

Lietuvių, latvių ir estų jaunimas renkasi priešais Ipirangos muziejų ir vyks ta į Estoril restoraną (Rio Grande) metiniams pietums, rugpiūčio 10, 10 val. ryto.

STOVYKLAUTOJŲ POPIETĖ

Šeštadienį, rugpiūčio 3, 16 val. Raimovėje kviečiami susirinkti šių metų žiemos stovyklos „Žalioji girė“ dalyviai, tėveliai, vadovai pasižiūrėti skaidrių ir fotografijų iš stovyklos gyvenimo. Stovyklos vadovai skirs dalį laiko buvusiai stovyklai įvertinti ir ruošti sekančiąjai.

VISIEMS MUMS LABAI MIELA, TAIP NUOŠIRDŽIAI
MŪSŲ TARPE PASIDARBAVUSI KUNIGĄ TEVA

JONA GIEDRIS J

SIDABRINĖS KUNIGYSTĖS SUKAKTIES PROGA,
NUOŠIRDŽIAUSIAI SVEIKINA ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS KUNIGAI IR ŽMONES

PAGERBTAS T. JONAS GIEDRYS

Sekmadienis. Liepos 28 diena. Linksmi gaudžia varpai. Žu jaunimas po erdvų šventorių, po kleboniją. Traukia bažnyčion linksmi nusiteikę vyrai ir moterys. Šiandien daug daugiau žmonių bažnyčioje, negu paprastais sekmadieniais. Atrodo, jog Montevideo visi katalikai lietuviai nori pasirodyti, kad jie labai gerbia ir myli savo kleboną kunigą JONĄ GIEDRĮ, S. J. Tam yra graži proga. Juk 1949 metais liepos 30 buvo išventintas kunigu. Taigi jau 25 metai, ir didžiausia jų dalis teko kaip tik Montevideo lietuviams. Visi regėjo ir regi, kaip jis mielai, linksmi darbuojasi jų parapijoje. Kada tik jis reikalingas, dieną ar naktį, bėga, lekia visiems padėti, nuvežti, sušelpiti, jaunimą burti, senesnius paguosti, lietuvišką gyvybę kolonijoje palaikyti. Neatstumia jis nė raudonųjų Maskvos garbintojų ir ne vienas jų metė pavergėjų garbintojų būrelį, ne vienas susitakė su Dievu, nors mirties valandą. Jo sumanumu ir darbu kiek jau metų išlaikoma parapijos radijo valandėlė kas sekma dienų; jo pastangomis išleistos lietuviškų dainų plokštelės skamba daugelio tautiečių namuose ir per Urugvajaus radiją. Taip, taip, T. Giedryssmarkiai sukasi ir įsuka kitus. Kaip gailėjosi jo, kai porai metų buvo iškeltas S. Paulin, ir kaip labai džiaugėsi jam čia sugrįžus. Visa tai atsimena šiandien montevidečiai ir eina bažnyčion su jubiliatu drauge padėkot Dievui už jo šventą pašaukimą, už ištvermę ir vargą, ir už visada giedrią linksmą nuotaiką, aiškiausiai liudijan-

čią jo be rezervų gerą mylinčią širdį.

-o-

Iškilmingos mišios. Gieda choras. Skamba kančlės (kurias jis labai mėgsta), prie Dievo stalo dainuoja jo Dievo meile uždegti parapijiečiai. Veidai žmonių liudija su sitelkimą ir ramų džiaugsmą.

-o-

Popietė. Parapijos salė pilnuta. Valgių gausybė įlenkė stalus apsėstus T. Giedrio dėkingų gerbėju.

Programoje dalyvauja visos parapijos meninės jėgos: ir jauniausi šokėjai. Rintukai, ir, Ažuolynas, ir choras, ir kanklių orkestras, specialiais išmokęs groti „Ilgiausių metų“.

Sveikintojai džiaugėsi jubiliatu kunigiškais darbais, linkėjo dar ilgiausių, darbingiausių metų sulaukti ir auksinio kunigystės jubilieju Montevidejuje. Linkėjimus lydėjo karšti gausūs plojimai.

Pagaliau, giliai susijaudinęs, T. J. Giedrys tarė savo žodelį. Kaip visada, dėkojo savo parapiečiams už tokį malonų jo pagerbimą, kurio nesijaučiąs esąs vertas. Dėkojo chorui, jaunimui, šeiminkėms visiems dalyviams už malonų darbą ir paramą parapijai, kuri nėra didžiausia lietuvių išeivijoje, bet yra gyva ir judri.

Po oficialios dalies toliau skambėjo dainos, malonus visų bendravimas, kiek tik kas turėjo laiko norėjo čia pabūti. Namu besiskubinantių buvo nedaug.

„Nematęs-negirdėjęs korespondentas

PASIBAIGĖ PARODA

Ketvirtąją metinę pabaltiečių parodą S. Paulyje lankė bent po tūkstantį asmenų per dieną. Dešimtį dienų užsitęsusi paroda baigėsi praėjusio sekmadienio vakarą. Uždarymo taut. šokių ir dainų koncerte dalyvavo virš 2000 žmonių.

Šeštadienio vakarinę programą atliko kanklininkės Sofija ir Maristela Žutaitės su Silvana Banyte. T. J. Kidyko pramokytos, paskambino keturių liaudies dainų muz. A. Mikulskio varijaciją ir „Lėlytės šokį“. Prieš tai Kidykas portugaliskai paaiškino kanklių istoriją ir jų didelį išpopuliarėjimą tiek Lietuvoje, tiek laisvojo pasaulio lietuvių kolonijose.

„Nemuno“ šokėjai lauko platformoj šauniai sušoko septynis šokius, Jono Lukoševičiaus vadovaujami, ir gavo daug katučių iš praeinančių ir pasižiūrėti stojusių brazilų. Į akis krito ir labai gražūs mergaičių ir vaikinių drabužiai.

Sekmadienį, 8 val. Nemunas sugrižo scenon ir dar gyviau ir grakščiau šoko taut. šokius ir žiūrovai vėl nešykštėjo plojimu.

Scenon išėjo LK Bendruomenės choras. Jo dainas publikai pristatė J. Šermūškis. V. Tatarūno diriguojamas choras paskutinę dainą skyrė žiūrovams ir parodos lankytojams, kurie jam už tai audringai paplojo.

Parodos uždarymo apeigų metu choras sugiedojo visų trijų Pabaltiečio tautų himnus. (Plačiau apie parodą bus kitame ML numeryje.)

Birutei ir Jonui Bagdžiams,

mirus motinai uošvei

MARIJAI VALEVIČIŪTEI MOCKIENEI,

Nuoširdžią užuojautą reiškia

liudėsio valanda

Švento Juozapo Katalikų Bendruomenės Valdyba.

MŪSŲ

ŽINIOS - Meile

ŠITAIP PAGERBTOS ONOS

Po gražios procesijos ir šv. mišių 11 v. Onos ir jų draugės bei bičiuliai 14 valandą susirinko Jaunimo namuose arbatėlėn. Varduvinininkės Onas pirmiausia pagerbė LKBendr. choras, pagiedodamas Tėve Mūsų, o paskui sudainavęs trejetą dainų. Choro solistės irgi padainavo 3 dainas. Poetišku žodžiu Onas pasveikino p. Halina Mošinskienė. Šv. Kazimiero parap. vardu klebonas T. Petras Daugintis, Vyru šv. Juozapo Brolijos vardu p. Bacevičius, LKB choro vardu P. Šimonis, o šv. Juozapo parapijos vardu kun. St. Šileika.

Amžiumi vyriausiai Onai PRANSKEVIČIENEI įteikta gėlių puokštė ir tada prasidėjo arbatėlė, kuriai moterys sunėšė daug gardžių užkandžių.

Pagerbtuves rengė Liet. Kat. Moterų Draugija. Jos valdyba dėkoja visoms ir visiems prisidėjusiems.

UŽSIMOKĖJO UŽ M. LIETUVĄ

Po 36 kr.: Bolis, Jonas ir Leonas Adomavičiai, Vera Liucija Monteiro-Gutparakis.

Po 50 kr.: Elzė Vaičaitienė, Sr. Banaitis, Ant. Sasnauskas, Kazys Kairys.

180 kr. Petronėlė Katinienė, garb. leidėja.

VEIKLOS KALENDORIUS

Rugpjūčio 3, šeštad., 16 val., Žalios girelės stovyklautojų, vadovų ir tėvų pobūvis su skaidrėmis.

Rugp. 3, šešt. šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos antrojo pusmečio pradžia.

Rugp. 4, sekmadienį 9 val. naujojo Zelinos klebono kun. Juozo Šeškevičiaus įvedimas į pareigas.

laimėti
yra tik
vienas
būdas -
pačiam
mylėti.

ŠIŲ KETURIŲ GRAŽIŲ KANADOS LIETUVAIČIŲ GRAŽUS
KONCERTAS

BUS ŠEŠTADIENĮ, RUGPJŪČIO 31 D. SESERŲ PRANCIŠKIEČIŲ GIMNAZIJOS SALĖJE. Iš dešinės: Nijolė Giedriūnaitė, Aldona Tautkevičiūtė, Rūta Šerškutė ir Dana Kozulytė. Nepamirškim dalyvauti ir išgirsti naujų linksmų, dainų.

Rugp. 4, sekm. 9 val. lietuvių kalbos pamoka prieš Nemuno taut. šokių repeticiją pas T. Jėzuitus.

Rugp. 4, sekm. 12, 30 val. Jaunimo namuos Liet. Kat. Bendr. Choro pietūs-feižoada-pupienė. Pelnas vargonams pataisyti.

Rugp. 9, penktad. Jaunimo namuose III Jaunimo kongreso rengėjų posėdis. Dalyvauja organizacijų atstovai, JK komisijų nariai ir bairū atstovai.

Rugp. 10, šeštad. lietuvių, latvių, estų jaunimo metiniai pietūs Estoril restorane. Išvyksta nuo Ipirangos muziejaus 10 val.

Rugp. 11, sekmad. Jaunimo kongreso studijų diena Jaunimo namuose nuo 14 iki 19 v.

Rugp. 24, šeštad. 19, 30 val. Literatūros biurelio mėnesinis pobūvis pas pp. Ažuolus, Rua Francisca Emilia, nr. 74, Alto do Ipiranga.

Rugp. 31, šešt. 20 val. kanadiečių lietuvių „Aušros“ kvarteto koncertas Seserų Pranciškėčių gimnazijos salėje 20 valandą.

Rugsėjo 1 dieną to paties kvarteto koncertas Rio de Janeiro lietuviams.

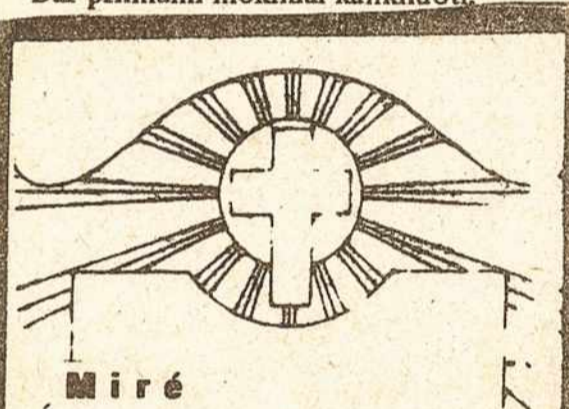
Kas savaitę antradienį, ketvirtadienį 14 v. kanklininkų pamokos šv. Kazimiero parapijos salėje. Kitos pamokos pagal susitarimą.

Dar priimami mokiniai kankliuoti.

Turistų "teisės" sovietų
lėktuvuose

Jiems draudžiama gerti alkoholinius gėrimus, fotografuoti, filmuoti, klausytis radijo arba žiūrėti per žiūronus.

V. Zalatorius
Vienybė, Nr. 3

Mirė

Liepos 23 a.a.

POVILAS ALEKNAVIČIUS

60 m. amžiaus. Kilęs iš Petroviškių kaimo, Pašvitinio vlsč. Šiaulių apskr., Brazilijon atvyko 1926 m. ir gyveno S. Paulyje, Zelinoje. Buvo siuvėjas.

Liko 3 seserys Eugenija Mikšukienė, Elena Kraujelienė, Ona Kilčiauskienė, brolis Juozas Aleknavičius su šeimomis ir kiti giminės. Jis buvo ML skaitytojas nuo pat jos įsteigimo.

Mirė po ilgesnės ligos ir palaidotas S. Pedro kapuose. Palaidotųjų mišias atlaikė kun. St. Šileika Aleknavičių namuose.

Liepos 26 d. auto nelaimėj
žuvo a.a.

MARCIA ŠPAKAUSKAITĖ

Buvo tik 19 m. amžiaus.
Gyveno Vila Anastácio.

Liepos 27 mirė a.a.

MARIJA VALAVIČIŪTĖ
MOCKIENĖ

68 metų. Palaidota V. Alpinos kapuose, palydėta didelio būrio tautiečių ir Kat. Bendr. choro.

L. R. K. BENDRUOMENĖS CHORAS

maloniai
kviečia Jus
su visa šeima
į gardžią,
linksma

FEIŽOADA.

Ji bus sekmadienį, rugpjūčio 4 d.
po 11 val. mišių.
Pelnas skiriamas vargonams pataisyti.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS. MINI-SOMBRINHAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 194.810.57

C. B. E. 00.202.000/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo

MŪSŲ
LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsável
ANTÔNIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr.
Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekių rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. L. laikraštis spausdinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai iteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.